

ידיים מדברות

אלישע בר-מאיר

לכל רופא תמונה משלו, צרובה בזכרונו, מסרבת להניח לו. פרטי המפגש כבר היטשטשו, חופש הבחירה נלקח ממנו. התמונה היא זו שבחרת מתי להתייצב והיכן. היא מבליחה כמטאור בשעות בלתי צפויות, במועד הכי פחות מתאים, תמיד בהקשרים מפתיעים. ללא דרמה, ללא תרועה, רק רגש שנצרב עמוקות בתת-מודע. מבט של הרף עין, זעקה חרישית, דמעה של אה, סבתא, אמא, בן או בת, אולי חיבוק אחרון.

כך היא מבצבצת לה מתוך התאים האפורים, משייטת במסלולי הסינפסות, מתייצבת ואומרת: אני כאן, לא אניח לך. חלקיק של שנייה פרוט למולקולות של פרטי פרטים, צבעים, ריחות וקולות המצטייר ברזולוציית HD ובוקע בצליל חרישי או בקרשנדו מבעית. אותו רגע שאולי התרחש בשעת חצות הליל במחלקת טיפול נמרץ, או בשעה 10:00 בבוקר במרפאה הכפרית בשעת מדידת לחץ דם, או אולי בטיול רומנטי על שפת הים עם השקיעה. לך תדע.

הידיים מדברות. הציפורניים מטופחות. אין טבעת נישואין. אצבעות יד שמאל מקופלות ורפויות, נוגעות לא נוגעות באצבעות כף יד ימין בה האצבעות פשוטות למחצה. פיסת המתכת הבהירה משמאל מבהירה שמדובר בסורק רפואי. צינור העירוני המקובע בפלסטר אל המרפק משלים את הסיפור ומעביר אותנו באחת לעולם הבריאות והחולי.

בין כפות הידיים מתנהל דו-שיח. הנבדק מפקיד את גורלו בידי הרופאים, בעוד דקות ספורות ייחרץ גזר הדין. האם הלילה שלפני ההתייצבות לבדיקה היה ליל שימורים, אולי של שינה טרופה? מי זאת האישה הישובה בחדר ההמתנה ומבטה זגוגי, האישה שסידרה לו את צווארון החולצה לפני הכניסה לבדיקה?

מעבר לזכוכית העופרת ניצב צג המחשב. פיקסל חובר אל פיקסל בשחור-לבן-אפור, חתך רוחבי רודף את קודמו ויחדיו משלימים פסיפס אניגמטי. מבט מרוכז ממוקד על הסריקה בעיניים טרוטות, עיניים חוקרות. הרופא צריך אבחנה, ומהר, אסור לרופא המאבחן אפילו למצמץ. יש דימום, אין דימום, יש דלקת, אין דלקת, בחוץ מחכים עוד 10 אנשים לתורם, השעון לא מפסיק לתקתק.

אלפית של שנייה בממלכת הגורל. מרגע זה החיים כבר לא יהיו אותו דבר. שלושה מילימטרים של גוון אפור במקום שחור מצטיירים בדומייה על המסך. לכל גוון של צבע מסלול אחר בפרשת דרכים זו, מי לחיים ומי למוות. תמצית הידע האנושי בפיקסלים אפורים המהווים בית משפט עליון. העיניים העייפות יחרצו, גזר הדין יינתן כאן ועכשיו.

כן אדוני, יש ממצא, מוקד היפודנסי בבלוטת הלב. אולי כדאי שתצטרף לשיחה את אשתך. איך אסביר לך, תשתה כוס מים, האבחנה עדיין אינה ברורה. אולי זה תהליך דלקתי, אולי גידול סרטני, אולי שום דבר.

שום דבר?

חייבים לאשפז אותך ולעשות ביופסיה. רק המיקרוסקופ יכול להכריע בין האפשרויות: דלקת, סרטן, אולי שום דבר.

בבית הספר לרפואה מלמדים:

ראשית לכל אנמנזה. בעקבותיה תגיע הבדיקה הגופנית. אז יישלחו בדיקות המעבדה והרנטגן. ואז, רק אז, נוכל לקבוע לך סוף סוף פרוגנוזה. יש מסלול קבוע לבירור התסמינים. הרפואה מבוססת על עובדות, העובדות נובעות ממחקרים כפולי סמויות, הבירור מתקדם במורד עץ ההחלטות.

בבית הספר לרפואה לא מלמדים:

מה לומר, איך לומר, איך להעביר את המסר, מה לעשות עם המבט המתחנן, איך להרגיע את בן הזוג, מה יהיה טון הדיבור, איזה מוסיקה תהיה למילים. והמבט, מה יהיה עם המבט הזה, הוא כבר חובק דמעה.

הידיים מדברות ללא מילים. בליל אתמול הנבדק לא עצם עין. מעבר לזכוכית מתבוננות עיניים תשושות של רופא. גם הרופא לא עצם עין.

